

וזוהי רק ההתחלה...

אורה גולדהירש
האגף לחינוך קדם יסודי

לעבור את הגשר... שלב המעבר

- בחיי כל פרט מעברים רבים החל מן הגיל הצעיר
- לכל אחד זיכרונות מהתנסויות קודמות המשפיעים על כל התנסות חדשה
- כל אחד מגיע עם ציפיות לקראת החוויה החדשה
- כל מעבר מציב דרישות חדשות, כללים, סדר יום וארגון חדשים שאליהם יש להסתגל
- שלב המעבר לגן ופתיחת השנה הם אתגר עבור:

ילדים
הורים
צוות חינוכי

רגשות מעורבים לקראת המעבר לגן...

○ ילד

גן חדש –

➤ שמחה וריגוש של התחדשות

➤ לקראת הבלתי נודע: חשש ודאגה מהמקום החדש, מהפרידה מהמוכר

חזרה לגן מוכר –

➤ שמחה וריגוש של התחדשות

➤ חששות וציפיות, זיכרונות טובים ופחות טובים

חשובה ההכלה של הרגשות על ידי הצוות

רגשות מעורבים לקראת המעבר לגן...

○ הורים ומשפחה

גן חדש –

➤ שמחה וריגוש של התחדשות

➤ לקראת הבלתי נודע: חשש מהמקום החדש, ציפיות מהצוות החינוכי

חזרה לגן מוכר –

➤ שמחה וריגוש של התחדשות

➤ קיימות דאגות וציפיות, זיכרונות טובים ופחות טובים

חשובה ההכלה של הרגשות על ידי הצוות

רגשות מעורבים לקראת המעבר לגן...

○ גננת וצוות חינוכי

➤ שמחה וריגוש של התחדשות

➤ לקראת הבלתי נודע: תחושת אחריות,

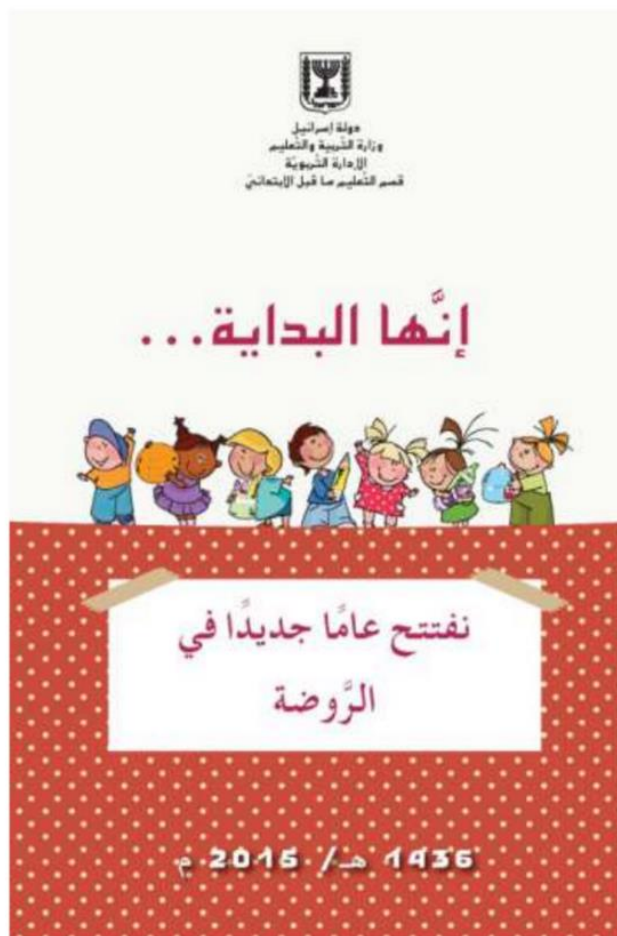
ציפיות להצלחה בהובלת התהליך החינוכי עם הילדים,

ציפיות לקשר הדדי של שיתוף עם ההורים,

ציפיות לעבודת צוות מקדמת תהליכים

ומי יכיל את המכיל...?

<http://goo.gl/Hoi3jj>

תהליך ההסתגלות של הילדים למסגרת הגן

○ חווית המעבר משמעותית, משאירה חותם והיא משפיעה על

התמודדויות במעברים נוספים בהמשך החיים

○ התחלה חדשה מזמנת הזדמנויות חדשות

○ קצב תהליך ההסתגלות שונה מילד לילד

○ תחילת ההסתגלות בהכנה מטרימה

הכנת הילד למעבר, ליווי הוריו בעת המעבר והתארגנות
המסגרת הקולטת - יסייעו להסתגלות מיטבית של הילד
למסגרת הגן

תהליכים חינוכיים לביסוס הביטחון

- זיהוי העדפות אישיות ונטיות לב של ילדים
- היכרות עם הסביבה הפיזית
- היכרות עם הסביבה האנושית: מבוגרים וילדים
- תקשורת ישירה ומענה אמין לילדים
- זיהוי קשיים: קשיי התארגנות
- קשיים קוגניטיביים
- קשיים חברתיים

היכרות עם סביבות הגן השונות

זיהוי קשיים ומתן מענים מותאמים

○ קשיי התארגנות

קושי להתמצא בסביבה החדשה, בארגון הזמן ובשימוש בחפצים

○ קשיים קוגניטיביים

קשיי קשב וריכוז, קושי בהבנת ההתרחשות, הכללים והדרישות, קושי בפתרון בעיות ובזכירה

○ קשיים רגשיים וחברתיים

קושי בשליטה עצמית ובהתמודדות עצמאית, קושי במפגש ויצירת קשרים עם ילדים, חרדה ומצוקה לאורך זמן

קשיים בעת המעבר הם נורמטיביים וטבעיים!

ביטויים התנהגותיים לקשיי ההסתגלות

- קשיי פרידה מההורה בבוקר
- בכי רב ומתמשך
- תוקפנות והתנהגויות המביעות כעס
- נטייה להתבודדות והסתגרות
- חשש מהתקרבות ילדים/מבוגרים
- היצמדות למבוגר מצוות הגן
- הימנעות מפעילות
- הימנעות מאוכל/אכילת יתר
- אי רצון לצאת לחצר
- תלונות על מיחושים וכאבים
- ועוד....

מתן מענים מותאמים : "כחומר ביז היוצר..."

מתן מענים מותאמים

- היכרות מתמשכת ומעמיקה של הצוות עם כל אחד מן הילדים
- אינטראקציה אישית עם כל אחד מהילדים
- הכלה ותמיכה והעברת מסר של לגיטימציה לרגשות השונים
- סובלנות והימנעות מתיוג
- פעילויות מגוונות לסגנונות שונים
- ארגון הסביבות בהתאמה לצרכים שונים של ילדים

תכנון סדר היום בגן ועיצוב הסביבות

בתחילת השנה נבנים סדר יום וסביבות בגן לצורך תהליך ההסתגלות שישתנו בהדרגה עם הצרכים המשתנים:

○ נקיטת גמישות בסדר היום יחד עם הקניית תחושת שיגרה מוכרת

ויציבה

○ שילוב בין פעילויות מתוכננות בתיווך הגננת ופעילות חופשית של

ילדים

○ מרחב בחירה לילדים של סביבות שונות

○ מתן אפשרות להביא חפץ מהבית לתחושת גשר בין הבית והגן

משחקי מים

מגע עם חול

התחברות לטבע

משחקים קבוצתיים

מרחב למשחק סוציו-דרמטי

מקום אינטימי ופינה שקטה בתוך הגן או מחוצה לו

קשר ותקשורת עם ההורים

מטרה מרכזית: קידום האמון והביטחון של ההורים במסגרת החינוכית

- תיאום ציפיות עם קבוצת ההורים לגבי חיי הגן
- תקשורת ישירה ומענה אמין לשאלות, התייעצות, בקשות, כולל הגדרת גבולות הפנייה לצוות
- חיזוק ביטחון ההורים בהיות הגן סביבה מגנה ובטוחה
- עידוד ההורים לשתף באירועי הבית והמשפחה - להבנת התנהגויות הילד
- הקשבה לצרכים העולים והכלת כעסים, הנובעים לא פעם מחרדות

עבודת צוות: שיתוף וחלוקת תפקידים

עבודת צוות המושתתת על תקשורת ישירה, אמון ושיתוף פעולה מקדמת:

- תיאום ציפיות, בניית תכנית עבודה וחלוקת תפקידים
- לקיחת אחריות על תפקידים ברורים ומוסכמים
- צמיחה מקצועית ותחושת שייכות למערכת
- הגברת הזהות המקצועית והסיפוק מהעבודה
- יצירת אקלים גן מיטבי והשגת המטרות החינוכיות
- תקשורת ושיתוף עם הורי הילדים

תודה על ההשתתפות
ועכשיו לשאלות, הערות, הארות...